C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1a-321/24 Judecătoria Orhei sediul Central
1-18101191-03-1a-14082024 Judecător M.Proca

D E C I Z I E
În numele Legii
21 ianuarie 2026

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători Ghenadie Liulca, Viorica Severin
Grefier Carolina Bejenari
cu participarea:
Procurorului Octavian Bodareu
Avocatului Victor Polivenco

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, apelul comun declarat de către inculpatul Țîpac Gheorghe și avocatul acestuia Boris Bulbuc, și apelul declarat de către avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate Savițchi Grigore, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei sediul Central din 27.12.2019, prin care

Țîpac Gheorghe *****, născut la *****, numărul de identificare *****, originar din *****, decedat la *****,

a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP și condamnat în baza acestei legi, stabilindu-se pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie suma de 30000 lei.

S-a dispus încasarea de la Țîpac Gheorghe în beneficiul lui Savițchi Grigore, a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu material, 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, dobânda de întârziere în sumă de 1435,35 lei şi suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru deplasare, s-au respins.

Termenele de examinare a cauzei în instanța de fond – 03.04.2018-27.12.2018, în instanța de apel – 21.01.2020-20.07.2020, în instanța de recurs – 01.09.2020-22.02.2021, în instanța de apel – 29.03.2021-19.06.2025.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra apelurilor înaintate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

Prin sentința Judecătoriei Orhei sediul Central din 27.12.2019 Țîpac Gheorghe a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP și anume în aceea, că el, activând în funcția de ***** al Societății cu Răspundere Limitată „Termolux-Nar”, cu sediul în municipiul Chişinău, strada Mitropolit Varlaam 58, urmărind scop de profit şi de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, abuzând de încrederea ce i-a fost acordată de către Savițchi Grigore, având de la bun început intenția de a nu-şi realiza promisiunea mincinoasă şi să execute angajamentul asumat, la data de 19.05.2017, în orașul Orhei, l-a indus în eroare că îi va construi până la sfârșitul lunii iunie 2017 un acoperiș la o clădire amplasată pe adresa: *****, contra sumei de 145600 lei şi, sub pretextul menționat, la aceiași dată, în orașul Orhei, a solicitat şi a primit de la Savițchi Grigore suma de 2000 lei şi 3500 de euro, echivalentul a 71953,35 lei, sumă de bani pe care a trecut-o ilegal în folosul său, adică a însușit-o, cauzându-i lui Savițchi Grigore o daună materială în proporții considerabile, în sumă totală de 72953,35 lei.

Astfel, prin prisma probelor cercetate instanța a stabilit faptul infracțiunii și vinovăția lui Țîpac Gheorghe de comiterea ei, calificând acțiunile acestuia conform semnelor componenței de infracțiune prevăzută de art.190 alin.(1) CP, condamnându-l în baza acestei legi și stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 600 unități convenționale, ce constituie suma de 30000 lei.

Instanța a dispus încasarea de la Țîpac Gheorghe în beneficiul lui Savițchi Grigore a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu material, 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, dobânda de întârziere în sumă de 1435,35 lei şi suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru deplasare, s-au respins.

Sentința nominalizată a fost atacată cu apel de către inculpatul Țîpac Gheorghe și apărătorul acestuia avocatul Boris Bulbuc, fiind solicitată casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Țîpac Gheorghe să fie achitat de învinuirea în baza art.190 alin.(1) CP, din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor componenței de infracțiune.

În argumentarea acestor solicitări s-a făcut referire la aspecte teoretice ale infracțiunii de escrocherie și anume analiza juridico-penală a acestei infracțiuni, menționându-se în acest sens, că în cauza dată nu este cazul inducerii în eroare a

victimei, în calitate de reprezentant al SRL „Termo Lux-Nar”, în situația în care au fost încheiate contracte bilaterale de prestare de servicii. În calitate de antreprenor, Țîpac Gheorghe a fost în imposibilitate de a-şi onora obligațiile de executare deplină, pe motivul intervenirii unor împrejurări ce nu sunt legate de acțiunile sale. Consideră, că în acțiunile lui Țîpac Gheorghe lipsesc elementele infracțiunii de escrocherie, iar chestiunile între partea vătămată și inculpat urmează a fi soluționate în ordinea civilă.

De asemenea, sentința a fost contestată cu apel de către avocatul Pavel Savițchi în numele părții vătămate şi civile Savițchi Grigore, care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei aplicate inculpatului Țîpac Gheorghe şi admiterii integrale a acțiunii civile înaintate.

În motivare apărătorul-apelant a invocat, că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă, aproape de limita minimă a sancțiunii, deși în sarcina lui Țîpac Gheorghe a fost reținută circumstanța agravantă - condamnarea pentru infracțiuni similare. Consideră, că pedeapsa astfel aplicată nu este rațională şi proporțională cu fapta săvârșită şi cu starea de recidivă în care se află inculpatul, fără a fi prezente circumstanțe care i-ar atenua răspunderea.

Consideră, că la stabilirea pedepsei instanța n-a ținut cont de comportamentul inculpatului, care nu s-a prezentat la mai multe ședințe de judecată, nejustificându-și în mod corespunzător absențele. Invocă apărătorul, că inculpatul n-a demonstrat bună-credință, pe de o parte își recunoscu-se vina, pe de altă parte negând cu vehemență faptele imputate, solicitând achitare.

Apărătorul-apelant notează, că la soluționarea acțiunii civile instanța de judecată n-a ținut cont, că pe tot parcursul anchetei penale şi a procesului judiciar, Savițchi Grigore a suportat mai multe suferințe psihice care i-au creat un disconfort psihologic şi o stare de nelinişte, care a fost de ultimul apreciată la suma de 50000 lei şi care solicită de a fi dispusă spre încasare, în vederea remedierii stării psihologice a acestuia. Mai susține, că pentru a fi prezent la acțiunile de urmărire penală şi la ședințele judiciare, a fost însoțit de către avocat şi toate deplasările acestuia au necesitat cheltuieli de transport pentru reprezentarea intereselor în instanță şi acordarea consultației juridice calificate, pentru care a achitat servicii juridice, în sumă de 5000 lei şi cheltuieli legate de transport în sumă de 3500 lei. Deci, faptul că Savițchi Grigore este victima unei infracțiuni, săvârșite din interes material, îi acordă dreptul moral la despăgubirea suferințelor psihice pe care le-a suportat, ca urmare a acțiunilor infracționale ale inculpatului Țîpac Gheorghe, iar în cazuri similare CţEDO oferă compensații morale mai mari, decât a dispus spre încasare instanța de judecată la nivel național.

Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 20.07.2020, apelul declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului a fost respins, ca nefondat, iar apelul declarat de către avocatul Savițchi Pavel în numele părții vătămate şi civile

Savițchi Grigore a fost admis, sentința a fost casată parțial şi pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Ţîpac Gheorghe, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP, i s-a aplicat pedeapsă cu închisoare pe termen de 1 an cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. De asemenea, prin această decizie, acțiunea civilă înaintată de Grigore Savițchi împotriva lui Ţîpac Gheorghe privind încasarea prejudiciului material şi moral, a fost admisă parțial și s-a încasat de la Ţîpac Gheorghe în beneficiul lui Grigore Savițchi suma de 10000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate. În rest, sentința a fost menținută.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22.01.2021 s-a casat total decizia Curții de Apel Chișinău din 20.07.2020, în cauza penală în privința lui Ţîpac Gheorghe și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. S-a dispus eliberarea lui Țîpac Gheorghe din penitenciar, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

La data de 26.03.2021, conform dispozițiilor deciziei Curții Supreme de Justiție din 22.01.202, cauza dată a fost returnată Curții de Apel Chișinău în vederea rejudecării ei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.07.2024 a fost declinată competența de la judecarea în ordinea de apel a cauzei penale respective, aceasta fiind remisă după competență Curții de Apel Bălți (Nord), parvenind la această instanță la data de 12.08.2024 și numită spre examinare.

În cadrul ședințelor instanței de apel, avocatul Victor Polivenco, reprezentând interesele inculpatului decedat Țîpac Gheorghe, a solicitat încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului.

Procurorul Octavian Bodareu a pledat, la fel, pentru încetarea procesului, pe aceleași motive.

Țîpac Vasile, tatăl inculpatului decedat Țîpac Gheorghe, a expediat în adresa instanței de apel cerere, solicitând examinarea cauzei în lipsa sa, pledând pentru încetarea procesului penal în legătură cu decesul feciorului său Țîpac Gheorghe.

Partea vătămată și civilă Savițchi Grigore a fost citat pentru a se prezenta în instanța de apel, însă acesta recepționând citația (f.d.193, vol.II) nu s-a prezentat, precum nu s-a prezentat nici apărătorul acestuia, avocatul Savițchi Pavel, care la fel a fost citat, fiind considerat posibil de a fi examinată cauza în lipsa acestora.

Deliberând asupra motivelor invocate în cererile de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, ascultând participanții procesului, conducându-se de prevederile legii și *ținând cont de faptul intervenirii decesului inculpatului și de solicitarea părților de a fi încetat procesul penal în legătură cu decesul inculpatului*, Colegiul penal va dispune admiterea apelurilor din alte motive, casarea sentinței, cu pronunțarea unei soluții noi.

Respectiva concluzie a Colegiului se va întemeia pe prevederile art.415 alin.(1) pct.2) CPP, potrivit cărora, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: ...admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), şi pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță*.

Colegiul penal reține, că în ședința de judecată a instanței de apel a fost prezentată informația din baza de date Acces, potrivit căreia se atestă, că inculpatul Țîpac Gheorghe a decedat la data de *****, în acest sens de către Primăria *****, la 01.09.2022 a fost eliberat certificat de deces seria DC-IV numărul 1951942 (statut – valabil) – f.d.198, vol.II.

Colegiul atestă că, conform Titlului II, Partea specială din Codul de procedură penală, judecarea apelului reprezintă o etapă a judecății și, deoarece pe parcursul judecării cauzei a intervenit decesul făptuitorului, în baza art.391 alin.(1) pct.2) CPP, Colegiul penal va casa sentința și va înceta procesul penal în privința inculpatului.

Totodată, Colegiul penal notează, că încetarea procesului penal nu exclude admiterea acțiunii civile intentate, în cazul în care, conform procedurii civile și a standardului preponderenței probelor, se constată că fapta delictuală a fost comisă de defunct, la caz defunctul fiind condamnat de instanța de fond, fiind admisă parțial și acțiunea civilă, iar părțile n-au pledat în vederea reabilitării inculpatului, solicitând la faza expunerii pe marginea cererilor de apel, încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului.

Deci, în cazul în care, a intervenit decesul făptuitorului, la caz, acesta fiind condamnat de instanța de fond, iar părțile în proces au pledat pentru încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului, Colegiul penal conchide că fapta a fost comisă de inculpat, impunându-se încetarea procesului penal.

La caz, Colegiul penal notează, că instanța de fond, a admis parțial acțiunea civilă și a dispus încasarea de la Țîpac Gheorghe în beneficiul lui Savițchi Grigore, a sumei de 20000 lei cu titlu de prejudiciu material, *5000 lei cu titlu de prejudiciu moral*, dobânda de întârziere în sumă de 1435,35 lei şi suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, cerințele referitor la încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru deplasare, s-au respins.

Colegiul penal notează, că partea vătămată și civilă Savițchi Grigore, a fost citat pentru a se prezenta în instanța de apel, însă acesta recepționând citația (f.d.193, vol.II) nu s-a prezentat, precum nu s-a prezentat nici apărătorul acestuia, avocatul Savițchi Pavel.

Astfel, referitor la acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal, Colegiul penal reține că aceasta are caracter accesoriu față de acțiunea penală. Deși, în principiu, acțiunea civilă poate fi soluționată și în cazul încetării

procesului penal, acest lucru este posibil numai în măsura în care partea civilă își manifestă voința de a o susține și de a-și expune poziția procesuală.

În cauză, Colegiul penal constată că partea civilă, legal citată, nu s-a prezentat în fața instanței de apel și nu a transmis nicio poziție procesuală cu privire la menținerea pretențiilor civile ori la continuarea judecării laturii civile împotriva eventualilor moștenitori ai inculpatului decedat. În aceste condiții, instanța apreciază că nu poate suplini voința părții civile și nu poate proceda la soluționarea acțiunii civile în lipsa acesteia. Potrivit dispozițiilor legale, în caz de neprezentare a părții civile sau a reprezentantului acesteia, acțiunea civilă se lasă fără soluționare, partea civilă păstrându-și dreptul de a formula pretențiile pe calea unei acțiuni civile separate, conform procedurii civile.

În acest context, Colegiul penal reține, că la caz a intervenit decesul inculpatului, soluția instanței de fond privitor la acțiunea civilă, urmând a fi casată și ținând cont de faptul, că examinarea cauzei în ordine de apel este o continuare a judecării fondului, precum și de faptul, că Codul de procedură penală permite instanței penale să nu se pronunțe asupra acțiunii civile, în cazul neprezentării părții civile la proces și nesolicitării examinării cauzei în lipsa părții civile (art.324 alin. (2) CPP), totodată tatăl inculpatului defunct și avocatul în interesele inculpatului, precum și procurorul, au pledat pentru încetarea procesului, iar partea civilă nu s-a prezentat în instanța de apel, pentru a nu se tergiversa examinarea cauzei penale care se află pe rolul instanțelor începând cu 03.04.2018, în baza art.324 alin.(2) CPP, Colegiul consideră oportun, ca acțiunea civilă înaintată de către Grigore Savițchi cu privire la repararea prejudiciului material și moral a o lăsa fără soluționare, partea civilă menținându-și dreptul de a intenta acțiunea în modul prevăzut de procedura civilă, către succesorii acestuia.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal consideră că apelurile urmează a fi admise din alte motive, cu casarea sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri.

În temeiul dispozițiilor art.415 alin.(1) pct.2) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Apelul comun declarat de către inculpatul Țîpac Gheorghe și avocatul acestuia Boris Bulbuc, și apelul declarat de către avocatul Pavel Savițchi în interesele părții vătămate Savițchi Grigore, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei sediul Central din 27.12.2019, pronunțată pe cazul penal privindu-l pe **Țîpac Gheorghe**, se admit din alte motive, sentința în cauză se casează, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

În temeiul art.391 alin.(1) pct.2) CPP, procesul penal în privința lui **Țîpac Gheorghe**, acuzat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) CP, încetează din motivul intervenirii decesului inculpatului.

În temeiul art.324 alin.(2) CPP, acțiunea civilă înaintată de către Grigore Savițchi împotriva lui Gheorghe Țîpac cu privire la repararea prejudiciului material și moral se lasă fără soluționare, partea civilă menținându-și dreptul de a intenta acțiunea în modul prevăzut de procedura civilă.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 (două) luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală adoptată și dispozitivul ei pronunțat public la 21.01.2026.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.